

Αναρχική Κομμουνιστική Ομοσπονδία Πορτογαλίας - Μανιφέστο και Πολιτική Διακήρυξη

Το Μανιφέστο της Αναρχικής Κομμουνιστικής Ομοσπονδίας Πορτογαλίας (Federacao Anarquista Comunista de Portugal - FACP) που εγκρίθηκε στον Ιδρυτική Συνέλευσή της στις 5-7 Οκτώβρη 2007.

Ο αναρχισμός αγκαλιάζει δύο κόσμους: τον κόσμο των ιδεών και τον κόσμο της δράσης, κόσμοι που συνδέονται εμβριθώς ο ένας με τον άλλον. Μπορεί να ειπωθεί ότι ο αναρχισμός είναι μια υλική ανάλυση της όλης πρακτικής για τον κοινωνικό αγώνα που διεξάγεται από τους εργαζόμενους (*) ή τις αυτο-οργανωμένες κοινότητες προκειμένου να υπερασπίσουν τα συμφέροντά τους και όχι ένα ξένο συμφέρον που υπαγορεύεται από πολιτικά κόμματα ή «φωτισμένες» πρωτοπορίες. Οι εργαζόμενοι και οι αγωνιζόμενες κοινότητες φυσικά και ενδιαφέρονται για την αντικειμενική και πρακτική πλευρά του αναρχισμού. Η ουσιαστική αρχή τους είναι η επαναστατική πρωτοβουλία των εργαζόμενων και η απελευθέρωσή τους με τις δικές τους δυνάμεις.

Όλα τα επαναστατικά κοινωνικά κινήματα που υπήρξαν μέχρι τώρα πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια του καπιταλιστικού καθεστώτος και έτυχαν ελάχιστης επιρροής από την αναρχική θεωρία και την πρακτική - με εξαίρεση την Ισπανία (1936-1939), την Ουκρανία (1917-1921) και το Μεξικό (1910-1920). Εντούτοις, με λίγη ή αρκετή επιτυχία, με μεγαλύτερη ή μικρότερη επιρροή από τους αναρχικούς και τις οργανώσεις τους, όλοι οι ταξικοί αγώνες των εργαζόμενων, από το χθες μέχρι το σήμερα, είναι πολύτιμοι και πρέπει να μάθουμε αρκετά απ' αυτούς. Αυτό είναι εύκολο να γίνει κατανοητό καθώς εξελίσσονται οι κοινωνικοί αγώνες και οι άμεσα συμμετέχοντες σ' αυτούς, όχι σε έναν ιδανικό κόσμο, αλλά στον κόσμο που περιβάλλει τους αγώνες αυτούς, οι οποίοι πρέπει καθημερινά να αντιμετωπίσουν τη φυσική και ψυχολογική εκστρατεία των καταπιεστικών δυνάμεων. Το σημερινό μικρό αριθμητικά κίνημα των αναρχικών είναι ανίκανο να παράσχει αρκετή βοήθεια στις κοινωνικές ομαδοποιήσεις που συνδέονται με αυτό, δηλαδή α) τα πολιτικά κόμματα, τα οποία υπεραμύνονται των μεταρρυθμιστικών προσεγγίσεων και της κοινοβουλευτικής πολιτικής, β) τα συνδικάτα τα οποία διαχειρίζονται τα όποια ζητήματα προς όφελος των κυρίαρχων τάξεων και όχι των εργαζόμενων (που η φωνή τους είναι μικρή μέσα στις συνδικαλιστικές οργανώσεις που ελέγχονται από μερικούς ηγέτες), γ) τα ΜΜΕ τα οποία χιτίζουν μια πλασματική πραγματικότητα και μια πλασματική αλήθεια, διαστρέφοντας την αντίληψη για την πραγματικότητα, όντας δυστυχώς η μόνη πηγή πληροφοριών για πάρα πολλούς ανθρώπους. (1)

Αν και το αναρχικό ιδανικό είναι πλούσιο στην πολλαπλότητά του, ο ρόλος των αναρχικών στον κοινωνικό αγώνα ήταν, και συνεχίζει να είναι, λίγος ή μη υπαρκτός στην Πορτογαλία. Ο στόχος μας πρέπει να είναι να βοηθήσουμε τους κοινωνικούς αγώνες να πάρουν το μονοπάτι της χειραφέτησης και της οικοδόμησης της μελλοντικής κοινωνίας. Ενώ το μαζικό κίνημα εργάζεται ακόμα προς την αποφασιστική μονομαχία με το σύστημα, ο ρόλος των αναρχικών πρέπει να εστιάσει στη συνεργασία μέσα στα κοινωνικά κινήματα καθώς και για να βοηθήσουν τα κινήματα αυτά να κατανοήσουν τους προσεχείς αγώνες και για να βοηθήσουν στον καθορισμό της εργασίας που πρέπει να αναληφθεί και των στόχων της, μαζί με την αντίδραση στην επιρροή των καιροσκόπων πολιτικών που δεν χάνουν ποτέ ευκαιρία να τρενάρουν το κοινωνικό κίνημα. Μόλις το κοινωνικό κίνημα εισέρχεται σε μια αποφασιστική φάση, τότε οι αναρχικοί πρέπει να συμμετέχουν σ' αυτό χωρίς καθυστέρηση, πρέπει να κάνουν οτιδήποτε μπορούν για να βοηθήσουν τις πρώτες εποικοδομητικές προσπάθειες, εξασφαλίζοντας το ότι ο επιλεγμένος αυτός δρόμος συναντά τις βασικές προσδοκίες των εργαζόμενων και των κοινοτήτων. Πρέπει σε όλες τις περιπτώσεις να προωθήσουμε μέσα στο κίνημα των εργαζόμενων και στο λαό τα ιδανικά της αυτοκυβέρνησης και της αυτοδιεύθυνσης.

Βλέπουμε σήμερα στην Πορτογαλία να εκτυλίσσεται ένα σενάριο όπου οι αναρχικοί είναι συνολικά αποκομμένοι από τους κοινωνικούς αγώνες, δηλαδή το ακριβώς αντίθετο από αυτό που θα έπρεπε να συνιστά η πρακτική των αναρχικών, και αυτό παρά την ύπαρξη ανθρώπων όπως οι Emidio Santana, Manuel Joaquim de Sousa, Mario Castelhana ή Neno Vasco, ή οργανώσεις όπως η επαναστατική συνδικαλιστική πορτογαλική CGT ή η αναρχοκομμουνιστική UAP (União Anarquista Portuguesa) που ήταν μέρος της FAI (Federacao Anarquista Iberica). Αυτές οι οργανώσεις, αυτοί οι άνδρες και οι γυναίκες, αγωνίστηκαν για την πλήρη χειραφέτηση των εργαζόμενων και αναδείχθηκαν επίσης σε γενναίους μαχητές ενάντια στο φασισμό. Το αναρχικό ιδανικό προωθεί τον ενθουσιασμό πολλών ειλικρινών αναρχικών, συχνά όμως το μεγαλύτερο μέρος των αναρχικών εκδόσεων περιέχει αρκετές φορές αφηρημένες κοινοτυπίες και διάφορες ασαφείς παρεκκλίσεις που δεν έχουν καμία σχέση με το κοινωνικό κίνημα των εργαζόμενων. Υπάρχει, εντούτοις, ένα κοινό γνώρισμα σε όλα αυτά - η συνολική αλλεργία ή η αποστροφή τους προς την οργάνωση (2).

Οι Πορτογάλοι αναρχικοί πάσχουν από καιρό από μια φοβερή ασθένεια: την αποδιοργάνωση. Αυτή η ασθένεια έχει καταστρέψει μέσα τους την ανάγκη και τον ενθουσιασμό για πρακτική σκέψη και τους έχει καταδικάσει στην αδράνεια σε μια περίοδο σημαντικών κοινωνικών αγώνων. Η αποδιοργάνωση έρχεται μαζί με την έλλειψη ευθύνης και έχει ως αποτέλεσμα και να φτωχαίνουμε σε ιδέες και να ακυρώνουμε οποιαδήποτε πρακτική μας παρέμβαση. Πρέπει να υπάρξει οργάνωση, και οργάνωση θα

υπάρξει όταν μπορούμε να συνενώσουμε όλους εκείνους που αντιμετωπίζουν τον αναρχισμό σοβαρά, εκείνους που αφιερώνονται πραγματικά στην επανάσταση και στον κοινωνικό αγώνα.

Μια άλλη σοβαρή αδυναμία από την οποία ταλαιπωρείται ο αναρχισμός είναι η κατάσταση στην οποία βυθίστηκε από εκείνους που έχουν πολύ μικρή σχέση με τον αναρχισμό και πολύ μεγαλύτερη με τον μικροαστισμό ή τα φιλελεύθερα αισθήματα: νιχιλιστές, υπαρξιστές, αναρχοκαπιταλιστές, πρωτογονιστές και άλλους.

«Ο αναρχισμός δεν σημαίνει καν μυστικισμό ούτε ασαφείς λέξεις για την ομορφιά ή την απελπισία. Το μεγαλείο του οφείλεται κυρίως στην αφοσίωσή του στις αιτίες της καταπίεσης σε βάρος της ανθρωπότητας. Φέρνει μέσα του τη φιλοδοξία των μαζών για την αλήθεια, τον ηρωισμό και τη μεγάλη τους θέληση, αντιπροσωπεύει αυτή τη στιγμή τη μόνη κοινωνική ιδεολογία πάνω στην οποία οι μάζες μπορούν να στηριχθούν και να εμπιστευθούν για ν' αναλάβουν τον αγώνα τους. Δεν είναι αρκετό για τον αναρχισμό να είναι μια μεγάλη ιδέα και οι αναρχικοί οι πλατωνικοί του αντιπρόσωποι. Οι αναρχικοί πρέπει να συμμετέχουν μόνιμα στο μαζικό επαναστατικό κίνημα και να συνεργάζονται μ' αυτό. Μόνο τότε αυτό το κίνημα θα αναπνεύσει αληθινά την αυθεντική ατμόσφαιρα του αναρχικού ιδανικού. Τίποτα δεν αποκτιέται δωρεάν. Όλες οι υποθέσεις απαιτούν προσπάθειες και θυσίες. Ο αναρχισμός πρέπει να βρει μια ενότητα στόχων και δράσης και να επιτύχει μια ακριβή πραγματοποίηση του ιστορικού του ρόλου. Ο αναρχισμός πρέπει να διαπεράσει τις καρδιές των μαζών και να διαχυθεί σ' αυτές».

Εάν είμαστε διασκορπισμένοι, η επιρροή μας θα μειωθεί κατά τη διάρκεια των αγώνων, και ειδικά εάν είμαστε ολιγάριθμοι. Σε μια τέτοια κατάσταση η ικανότητά μας μειώνεται αρκετά, στερούμαστε προγραμμάτων, βλέπουμε τι γίνεται γύρω μας, αλλά πάσχουμε από έλλειψη ικανότητας να ενεργήσουμε και πέφτουμε σε κατάθλιψη. Μερικές φορές, οι σύντροφοι συνδέονται με προγράμματα άλλων τάσεων με τις οποίες έχουν ασύμβατες διαφωνίες. Επομένως, η πρότασή μας είναι ότι πρέπει να οργανωθούμε. Θέλουμε να δούμε το Αναρχικό Κίνημα στους δρόμους, τα εργοστάσια, τις κοινότητες, τα σχολεία και τα πανεπιστήμια. Θέλουμε να είμαστε μια επαναστατική δύναμη, αγωνιζόμενοι ενάντια στον καπιταλισμό και τον απολυταρχισμό διαμέσου των μεθόδων της μαζικής άμεσης δράσης, της οριζοντιότητας, της αλληλεγγύης, της αυτοδιεύθυνσης, της ελευθερίας, της ισότητας και της ομοσπονδιοποίησης.

Πεποίθησή μας είναι ότι η προπαρασκευαστική εργασία είναι αναπόφευκτη εάν οι κοινωνικοί αγώνες πρόκειται να είναι νικηφόροι. Ο στόχος μας θα πρέπει να είναι η δημιουργία μιας επαναστατικής ταξικής στρατηγικής από την οποία θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό το μέλλον του κινήματος. Είναι, επομένως, απαραίτητο να οργανωθούμε. Δεν θέλουμε να αποτελέσουμε μια «φωτισμένη» πρωτοπορία, αλλά να προωθήσουμε την αυτο-οργάνωση των εργαζομένων και των κοινοτήτων τους γι' αυτό υπερασπίζουμε την οργάνωση ως μέσο και όχι ως σκοπό ιδίω δικαιώματι. Επιθυμούμε να τονίσουμε ότι δεν θέλουμε να είμαστε μια σύνθεση των διάφορων αναρχικών ρευμάτων, αλλά μια συλλογικότητα της ταξικής πάλης η οποία να προσδιορίζεται ως αναρχική κομμουνιστική, ακόμα κι αν η λέξη «κομμουνιστής» φοβίζει ακόμα πολλούς ανθρώπους.

Επομένως, έχουμε υιοθετήσει τις ακόλουθες αρχές:

1. Είμαστε αντικαπιταλιστές, που σημαίνει ότι θεωρούμε ότι η παρούσα οργάνωση της κοινωνίας, που βασίζεται στην εκμετάλλευση της μισθωτής εργασίας, πρέπει να εξαφανιστεί. Σημαίνει επίσης, ότι αν και καταπολεμάμε τις πιο ακραίες εκφράσεις του καπιταλισμού, όπως οι μεγάλες εταιρίες, τα μεγάλα περιφερειακά και παγκόσμια κέντρα που υπαγορεύουν την πολιτική σε όλο τον κόσμο, είμαστε επίσης ενάντια στις περισσότερο αρχαϊζουσες μορφές εκμετάλλευσης, καπιταλιστικές ή όχι. Δεν θα υπερασπίσουμε τους μικρούς ενάντια στους μεγάλους καπιταλιστές ή το εθνικό ενάντια στο ξένο κεφάλαιο, με την προδοσία ενάντια στα συμφέροντα των εργαζόμενων - όπως είναι ο κανόνας στους κόλπους της μεταρρυθμιστικής και εξουσιαστικής αριστεράς. Είναι επίσης αρκετά σαφές σε μας, το ότι μέχρι τώρα καμία κοινωνία δεν εγκατέστησε ποτέ μια οποιαδήποτε μορφή σοσιαλισμού ή κομμουνισμού. Οι κοινωνίες που κυβερνώνται αυτή τη στιγμή από τα «κομμουνιστικά» κόμματα, όπως η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, η Βόρεια Κορέα ή η Κούβα μεταξύ των άλλων, είναι μορφές κρατικού καπιταλισμού, όπου οι ολιγαρχίες αποφασίζουν στο όνομα ενός προλεταριάτου που είναι συνεχώς ποδοπατημένο και ταπεινωμένο.

2. Είμαστε αντιεξουσιαστές που σημαίνει ότι ένας από τους στόχους μας είναι η καταστροφή του κράτους (ενός από τους μέγιστους υποστηρικτές του καπιταλισμού) και της αντικατάστασής του με μια κοινωνία των ελεύθερων κοινοτήτων και της γενικευμένης αυτοδιεύθυνσης σε όλα τα επίπεδα, και στην παραγωγή και αλλού. Σημαίνει ακόμη ότι είμαστε ενάντια στην ύπαρξη πρωτοποριών ή ελιτίστικων ομάδων που ορίζονται ως η «συνείδηση» των εκμεταλλευόμενων ανθρώπων και που αναμένουν την άδεια για να τους καθοδηγήσουν στη νικηφόρα επανάσταση. Γνωρίζουμε ότι οι οργανωτικές μορφές που υιοθετούμε σήμερα θα είναι σημαντικές στα διάφορα στάδια του αγώνα για μια ελευθεριακή κομμουνιστική κοινωνία. Δεν δεχόμαστε μερικοί από μας να διατάζουν και οι άλλοι να εκτελούν. Επειδή είμαστε αντιεξουσιαστές, συζητάμε συλλογικά και αποφασίζουμε με άμεσα δημοκρατικά μέσα για όλες τις διάφορες πτυχές της ζωής μας ως οργάνωση, την οργάνωση που αποτελείται από όλους εκείνους που έχουν τις ίδιες με μας δραστηριότητες.

3. Είμαστε υπέρ της θεωρητικής ενότητας, που σημαίνει ότι μοιραζόμαστε ένα κοινό δόγμα ή ένα σώμα της θεωρίας που αναπτύσσεται και γίνεται περισσότερο λεπτομερές με την εμπειρία της πρακτικής, μέσω της αδελφικής συζήτησης μεταξύ μας καθώς και με άλλες συλλογικότητες και οντότητες με τις οποίες έχουμε μια συγγένεια.

4. Επειδή οι στρατηγικές και οι τακτικές μας προέρχονται από τη θεωρία μας, αυτές πρέπει, γενικά μιλώντας, να αναδεικνύουν την ενότητα. Μπορούν εντούτοις να προσαρμοστούν σύμφωνα με τους γεωγραφικούς και άλλους παράγοντες.

5. Είμαστε υπέρ της συλλογικής ευθύνης. Αυτό σημαίνει ότι ο συλλογικός τρόπος εργασίας και λήψης αποφάσεων αναλαμβάνεται από όλους τους μαχητές. Όλοι πρέπει να δώσουν τον καλύτερό τους εαυτό έτσι ώστε η οργάνωσή μας να λειτουργεί σωστά και οι πρωτοβουλίες να είναι επιτυχείς. Το γεγονός ότι μερικά καθήκοντα ανατίθενται σε μερικά μέλη δεν απαλλάσσει τους υπόλοιπους από την όποια ευθύνη: πρώτον, επειδή έχουν συμμετάσχει στην απόφαση καθορισμού του στόχου και, δεύτερον, επειδή ο καθένας έχει το καθήκον να βοηθήσει όταν λείπει η εκτέλεση τέτοιων καθηκόντων, για οποιοδήποτε λόγο. Επειδή η διαδικασία λήψης των αποφάσεων πραγματοποιείται με τη βοήθεια μιας εξ ολοκλήρου δημοκρατικής και κοινής διαδικασίας, δεν είναι δυνατό για μερικά μέλη να σταθούν κατά μέρος κάτω από την πρόφαση ότι δεν ήταν σε συμφωνία με τη μία ή την άλλη απόφαση. Καταδικάζουμε επίσης την πρακτική ένας μεμονωμένος να ενεργεί υπό την ευθύνη του/της.

6. Είμαστε υπέρ της άμεσης δημοκρατίας. Σε αυτή, η συνέλευση είναι κυρίαρχη στη λήψη των αποφάσεων που αφορούν τα μέλη της. Όλα τα μεμονωμένα μέλη έχουν την ελευθερία να μιλήσουν και ενθαρρύνονται να το κάνουν. Οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την άποψη όλων. Εάν είναι δυνατόν, πρέπει να επιτευχθεί συναίνεση. Αν όχι, γίνεται ψηφοφορία. Αποτελεί μύθο να προσποιούμαστε ότι οι αναρχικοί δεν ψηφίζουν ποτέ. Ψηφίζουν στις συνελεύσεις τους, κάθε φορά που αυτή η διαδικασία είναι απαραίτητη. Η ύπαρξη μιας συζήτησης που είναι τόσο παραγωγική όσο επιθυμεί μια συνέλευση, σημαίνει ότι οι περισσότερες αποφάσεις λαμβάνονται με συναίνεση ή μεγάλη πλειοψηφία. Οι μηχανισμοί λήψης των αποφάσεών μας λαμβάνουν υπόψη τους τις θέσεις οποιασδήποτε μειοψηφίας. Λογικά, τα μέλη των συνελεύσεων αισθάνονται αρμόδια για όλες τις αποφάσεις που λαμβάνονται συλλογικά. Αυτό σημαίνει ότι όλοι έχουν την υποχρέωση να εξασφαλίσουν την εφαρμογή των οποιωνδήποτε αποφάσεων που λαμβάνονται (συλλογική ευθύνη), δεδομένου ότι έχουν πάρει μέρος ενεργά στη λήψη της απόφασης.

7. Είμαστε διεθνοιστές, επειδή συνειδητοποιούμε ότι υπάρχει μόνο ένα ανθρώπινο είδος, ότι δεν υπάρχει καμία φυλή ότι οι ιδεολογίες της εθνικής ή πολιτιστικής υπεροχής είναι αστήρικτες και ότι το κακό προέρχεται από τον καπιταλισμό και έχει επιπτώσεις σε όλους τους λαούς.

8. Είμαστε αντιμιλιταριστές, επειδή οι στρατοί συγκροτούνται για να υποστηρίζουν το κράτος και τον καπιταλισμό, διατηρούν μια άκαμπτη ιεραρχία ξένη συνολικά από τους ανθρώπους και βρίσκονται στην υπηρεσία ιδιαίτερων συμφερόντων. Είμαστε υπέρ του οπλισμένου λαού για να υπερασπίσουμε τη θριαμβεύουσα επανάσταση από τους εχθρούς της, οργανώνοντας τους εαυτούς μας στις επαναστατικές πολιτοφυλακές.

9. Στο περιβάλλον μας και στην κοινωνία γενικά, θα καταπολεμήσουμε δραστήρια κάθε διάκριση. Ο καπιταλισμός και το κράτος διατηρούν τις άρχουσες θέσεις τους με τη συνδρομή της πατριαρχίας, του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, του σεξισμού και της ομοφοβίας, που συστήνουν και επιδεινώνουν την

ταξική καταπίεση. Θα αγωνιστούμε ασταμάτητα για το σεβασμό των δικαιωμάτων των μεταναστών, ακολουθώντας την αρχή ότι «κανένας άνθρωπος δεν είναι παράνομος».

10. Είμαστε οικολόγοι/περιβαλλοντιστές, επειδή η παγκόσμια περιβαλλοντική κρίση προκαλείται από τη δράση του καπιταλισμού. Ζώντας σε αρμονία με τη φύση ως στόχος είναι ασυμβίβαστος με το μεμονωμένο σφετερισμό των παραγωγικών αγαθών. Όσο υπάρχει ο καπιταλισμός, τα περιβαλλοντικά προβλήματα μπορούν μόνο να αυξάνονται. Γι' αυτό τον λόγο, επίσης, η αντιεξουσιαστική επανάσταση γίνεται όλο και περισσότερο απαραίτητη και επείγουσα.

Σε γενικές γραμμές, αυτοί θα είναι οι στόχοι της ομοσπονδίας:

1. Να γνωστοποιήσει τον αναρχισμό σε όσο πιο ευρεία κλίμακα και να τον επανατοποθετήσει ανάμεσα στους εργαζόμενους ως τμήμα της κληρονομιάς τους.

2. Να αντιπαλέψει όλες τις προκαταλήψεις ενάντια στον αναρχισμό, καταγγέλλοντας επίσης τις ψευδο-εκφράσεις του αναρχισμού, όπως ο πρωτογονισμός, το χάος, ο ατομικισμός, το life-style, η τρομοκρατία, ο αναρχοκαπιταλισμός κ.λπ.

3. Να συμμετέχει σε όλους τους αγώνες του κοινωνικού κινήματος με στόχο τη γενική χειραφέτηση, αλλά και για να επιτευχθούν καλύτεροι υλικοί και μη υλικοί όροι για τους εργαζόμενους και τις καταπιεσμένες τάξεις. Σ' αυτόν τον αγώνα είμαστε έτοιμοι να συνεργαστούμε με άλλους, χωρίς να παραμελούμε την κριτική μας σε εξουσιαστικές ή/και τάσεις πρωτοπορίας. Από αυτή την άποψη, θα εργαζόμαστε μέσα στα υπάρχουσα συνδικάτα ή στην προώθηση νέων, σεβόμενοι πάντα τη θέληση των

εργαζόμενων που συμμετέχουν σε τέτοιες δομές. Σκεφτόμαστε να παρέχουμε υποστήριξη και συνεργασία με άλλες αντιεξουσιαστικές συλλογικότητες στους τομείς της οικολογίας, της αλληλεγγύης σε φυλακισμένους, του αναρχοφεμινισμού, του ζητήματος της κατοικίας, του αντιρατσισμού και αντιφασισμού, μεταξύ των άλλων, για να δώσουμε μια ισότιμη προτεραιότητα.

4. Στην κολεκτίβα μας υπάρχει χώρος για τον καθένα που θα ήθελε να αναλάβει την πλήρη υπευθυνότητα των υποχρεώσεών του, η οποία περιλαμβάνει την αλληλοβοήθεια προκειμένου να ενισχυθούν η πρακτική και η θεωρία μας ως αναρχικών της ταξικής πάλης.

5. Να εργαστούμε μαζί σε διεθνές επίπεδο με άλλες ειδικές αναρχικές οργανώσεις, οι θέσεις των οποίων είναι ουσιαστικά ίδιες με τις δικές μας (αναρχικές κομμουνιστικές ομοσπονδίες και ομάδες, αναρχικοί της ταξικής πάλης) και επίσης με τις μαζικές οργανώσεις (συνδικάτα κ.λπ....) δεδομένου ότι διατηρούν μια γραμμή υπεράσπισης των ενδιαφερόντων των εργαζομένων και ανεξαρτησίας σε σχέση με την εξουσία.

Σημειώσεις: (*) Με τη λέξη «εργαζόμενος» εννοούμε οποιοδήποτε πρόσωπο, αρσενικό ή θηλυκό, που πρέπει να πωλήσει την εργασία του/της προκειμένου να επιζήσει, είτε με πληρωμή είτε όχι γι' αυτήν την εργασία. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνουμε και τους φοιτητές, τους άνεργους, τους μετανάστες, τους κατόχους υποτροφιών, τους επισφαλείς καλλιτέχνες, κ.λπ....

(1) Ο Noam Chomsky κάνει μια εξαιρετική ανάλυση των ΜΜΕ στο βιβλίο του, «MediaControl: TheSpectacularAchievementsofPropaganda» (SevenStoriesPress, 2002): «Σε αυτό που αποκαλείται σήμερα ολοκληρωτικό ή στρατιωτικό κράτος, είναι εύκολο: κάποιος να κρατά ένα μεγάλο ραβδί αιωρούμενο πάνω από τα κεφάλια των ανθρώπων και όταν υπάρχει πάρα πολλή δυσαρέσκεια, να τους κτυπά με αυτό. Εντούτοις, όταν η κοινωνία γίνεται δημοκρατικότερη, αυτή η δυνατότητα χάνεται. Η προπαγάνδα, επομένως, καθίσταται απαραίτητη. Είναι μια σαφής λογική. Η προπαγάνδα είναι για τη δημοκρατία ό,τι το ραβδί για το ολοκληρωτικό κράτος».

(2) Ο Piotr Arshinov θέτει το ζήτημα πολύ καλά: «Πολλοί αναρχικοί ξοδεύουν την ενέργειά τους προσπαθώντας να λύσουν το πρόβλημα εάν ο αναρχισμός είναι η απελευθέρωση της τάξης, της ανθρωπότητας ή του ατόμου. Το ζήτημα αυτό είναι ανόητο. Εντούτοις, βασίζεται σε μερικές ασαφείς αναρχικές θέσεις και ανοίγει το δρόμο στην κακή χρήση, πρώτα της ιδέας του αναρχισμού και μετά της αναρχικής πρακτικής. Οι άνθρωποι της δράσης που διαθέτουν σταθερή θέληση και αρκετά ανεπτυγμένο επαναστατικό ένστικτο θα δουν στην ιδέα της προσωπικής ελευθερίας την ιδέα του ανήσυχου αγώνα για την αναρχική μαζική ελευθερία. Αλλά εκείνοι που δεν έχουν κανένα επαναστατικό πάθος, που σκέφτονται πρώτιστα για το εγώ τους, κατανοούν αυτήν την ιδέα με τον τρόπο τους. Κάθε φορά που απαιτείται η πρακτική οργάνωση, η ευθύνη, αυτοί κρύβονται πίσω από την αναρχική ιδέα της προσωπικής ελευθερίας και την ιδιοποιούνται προσπαθώντας να δραπετεύσουν από οποιαδήποτε ευθύνη, αποκλείοντας την οργάνωση. Κάθε ένας από αυτούς αποσύρεται στη γωνία του και κηρύσσει τον ιδιαίτερο αναρχισμό του». (μετάφραση από το «Historia de Movimento Makhnovista 1917-1921, Assirio & Alvim, 1976).

(3) Nestor Makhno «The Struggle Against the State and Other Essays» AK Press).

* Δημοσιεύτηκε στα www.anarkismo.net και www.ainfos.ca Ελληνική μετάφραση «ούτε θεός-ούτε αφέντης», 21 Οκτώβρη 2007.